

ЗА ЗАСЛУГИ — Й ЧЕСТЬ

16 травня 2009 року на залізничній станції Балин, що в Дунаєвецькому районі Хмельницької області, відбувся мітинг-реквієм біля меморіальної плити полковнику Дієвої армії УНР Петру Федоровичу Болбочану, 90 років тому розстріляному тут.

У січні 1919 року він був усунутий від командування Запорозьким корпусом, а коли в червні на звернення комдива Осмоловського, сімох полковників та за наказом інспектора військ корпусу полковника М. І. Гавришка були проведені переговори з командувачем корпусу отаманом Сальським про передачу командування, це було розцінено як спроба перевороту. Полковник П. Ф. Болбочан, колишній командувач військами Лівобережного фронту, Запорозького корпусу, хто не раз демонстрував патріотизм, відданість Україні, після низки тортур 28 червня 1919 р. був розстріляний на ст. Балин, місці розташування штабних вагонів Дієвої армії та пересувної тюрми. У серпні 2005 року біля приміщення залізничної станції Балин цю подію увічнила меморіальна плита.

Мітинг вступним словом відкрив заступник голови Хмельницької обласної організації Національної спілки краєзнавців України В. С. Прокопчук, повідав жителям села, учням початкової школи і гостям про події 90-річної давності. Хвилюючими були виступи учнів місцевої школи, які продемонстрували знання української історії доби національно-визвольних змагань, суть трагедії полковника — патріота; заступника голови Дунаєвецької райдержадміністрації Г. І. Отрубчак, начальника відділу освіти районної державної адміністрації Ф. П. Поліщук. З великим інтересом сприйняли учасники мітингу слово доктора історичних наук, професора кафедри історії України Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Петра Павловича Брицького, який разом з донькою Євгенією Петрівною Юрійчук, кандидатом історичних наук, у числі перших дослідив трагічну історію П. Ф. Болбочана, вихідця з сусідньої Хотинщини, видав монографію “Жертва української революції: тра-

гічна доля полковника П. Болбочана” (2005), піддав його науковій та моральній реабілітації. Він повідав чимало цікавих фактів з життя і військово-політичної діяльності П. Ф. Болбочана, подарував школярам Балинської та Станційнобалинської шкіл вказану книгу.

Квіти, як данина пам'яті, лягли до меморіальної плити, на якій викарбовано: “Біля цього місця 28 червня 1919 року трагічно загинув визначний український воєначальник полковник Петро Болбочан”. А нижче — рядки з його відкритого листа Симону Петлюрі: “Ми перед Батьківщиною свій обов'язок виконали чесно. Як хто нас буде в чім-небудь обвинувачувати, хай зробить це той, хто більше нас зробив для батьківщини...”

Цього ж дня у с. Тинна Дунаєвецького району відбулася ще одна краєзнавча акція — на приміщенні загальноосвітньої школи I-III ступенів була урочисто відкрита меморіальна дошка на честь колишнього випускника Миколи Андрійовича Ігнатенка. Хто він? За що така честь?

Народився 16 травня 1939 року в багатодітній сім'ї, у невеликому селі Калинки, що за два кілометри від Тинної. Батько загинув на фронті. Жили бідно. Там, у Калинках, закінчив початкову школу, у сусідньому Малому Карабчиеві — основну, 1956 року в Тинній завершив середню освіту. Це був перший випуск Тинянської десятирічки. Протягом 1956–61 рр. навчався на філологічному факультеті Чернівецького державного університету, захистив дипломну роботу “Деякі особливості лексики говірки с. Кліводень Кіцманського району Чернівецької області”, задекларувавши потяг до наукових досліджень. Працював у Вижниці на Чернівецьчині під началом директора П. П. Брицького. Петро Павлович підштовхнув молодого вчителя до думки про дальші наукові заняття. І той 1972 року вступив до аспірантури при Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка, до якого згодом був прийнятий на роботу. 1977 року став кандидатом, 1991 року — доктором філологічних наук, старшим,

а потім провідним науковим співробітником. Досконало володів кількома мовами, займався перекладами, зокрема — Йоганна Гете “Золоті слова”, Йона Славіча “Щасливий млин. Скарб”, Віллі Мейнка “Загибель воїнів-ягуарів”, Віллі Бределя “Брати — віталійці” та ін. Він — автор монографій “Читач як учасник літературного процесу”, “Генезис сучасного літературного мислення”, “Наукове і художнє пізнання”. Наукова праця М. А. Ігнатенка “Українська художня культура — складова європейської” була перекладена словацькою.

Про все це на церемонії відкриття меморіальної дошки говорив колишній директор Вишницької вечірньої школи нині доктор історичних наук, професор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича П. П. Брицький, який підтримував дружні стосунки з Миколою Андрійовичем до 2005 року — останніх днів його життя. У спогадах про друга Петро Павлович вималював постать видатного ученого-філолога, самовідданого дослідника, українського патріота, який не тільки залишив яскравий слід в українському літературознавстві, а й підготував десятки науковців, передав організаторам експозиції, присвяченої життю і науковій діяльності видатного земляка, низку документів — листів, фотографій, спогади. Учениця М. А. Ігнатенка — кандидат філологічних наук, науковий співробітник Інституту літератури НАН України Л. Г. Медведюк розповіла про науковий

доробок Учителя, його високі людські якості. У виступах заступника голови Дунаєвської районної державної адміністрації Г. І. Отрубчака, доктора історичних наук, професора Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка В. С. Прокопчука, начальника відділу освіти райдержадміністрації Ф. П. Поліщук, однокласниці вченого Є. С. Загородньої, вчительки історії Тинянської ЗОШ I–III ст. О. І. Сохатюк, одного з активних краєзнавців Дунаєвщини, організатора шкільного музею, дослідниці життя і творчості М. А. Ігнатенка, Тинянського сільського голови В. В. Войдевича, директора школи А. В. Ахрамовича підкреслювались ті чи інші грані барвистого таланту вченого.

Була перерізана стрічка, впало покривало, і очам присутніх відкрився пам’ятний знак, який освятив отець Станіслав — настоятель місцевої православної церкви. А через півгодини учасники урочистостей поклали квіти до могили Миколи Андрійовича. Вона знаходиться в сусідньому Малому Карабчієві, де традиційно хоронять православних жителів Калинок.

Подія відбулася в день, коли М. А. Ігнатенку виповнилося б 70 років. Він повернувся до своїх земляків, до свого краю, який відвідував щороку. Але тепер, щоб кликати юних односельців добрими справами міцнити незалежну Україну, творити свою долю.

Юрій Хоптяр (м. Кам’янець-Подільський)

ДРУГА МЕДЖИБІЗЬКА НАУКОВО-КРАЄЗНАВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ

12–13 червня 2009 року в Меджибізькому державному історико-культурному заповіднику, що в Хмельницькій області, відбулася Друга науково-краєзнавча конференція “Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України”, присвячена 40-річчю створення музейного комплексу в Меджибізькій фортеці та пам’яті подільського краєзнавця М. Й. Ягодзінського. Її організаторами висту-

пили Хмельницька обласна рада та обласна державна адміністрація, управління культури, туризму і курортів облдержадміністрації, Державний історико-культурний заповідник “Меджибіж”, Центр дослідження історії Поділля, Хмельницька обласна універсальна бібліотека ім. М. Островського, Державний архів Хмельницької області. В роботі конференції взяло участь понад 90 науковців,